

Bővül a magyar — Százforintos lengyel műszaki együttműködés vakáció

Dr. Aftai Miklós, a Minisztertanács elnökhelyettese, az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság elnöke és dr. Jan Kaczmarek professzor, a Lengyel Népköztársaság Tudományos és Műszaki Bizottságának elnöke szombaton a Parlament épületében befejezte tárgyalásait.

A négynapos eszmecsere megvizsgálták a két ország közötti tudományos-műszaki együttműködés bővítésének lehetőségeit. Elhatározták, hogy még jobb feltételeket teremtenek a kapcsolatok elmélyítéséhez.

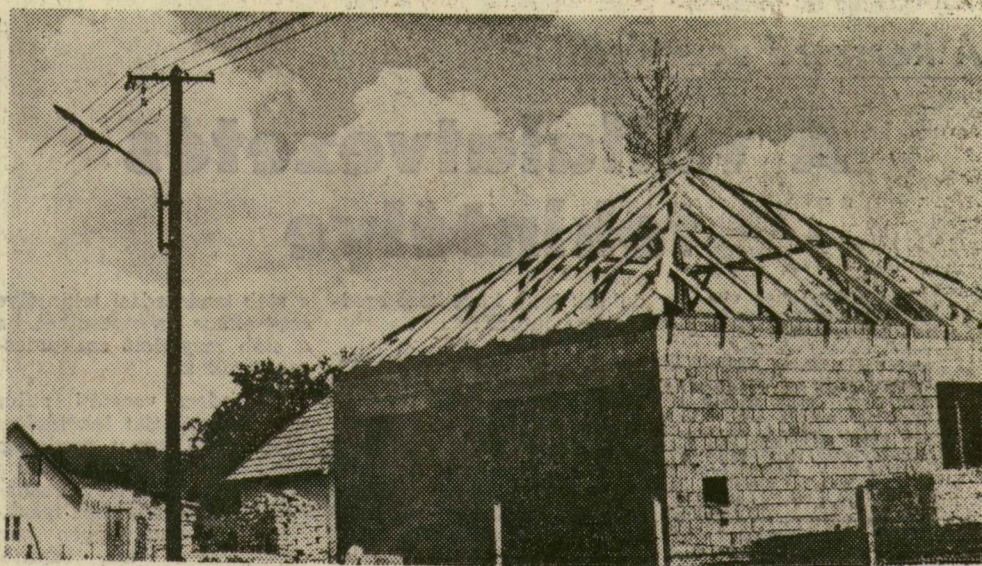
Az Országos Ifjúságotitokai Tanács határozata értelmében alap létesült a nem kereső fiatalok nyári üdültetésének finanszírozására. Mint az Expressz Ifjúsági és Diák Utazási Iroda szegedi kirendeltségén megtudtuk, a középiskolások üdültetése az idei nyáron már 250 forint helyett 100 forintba kerül. Az egyhetes turnusra jelentkező diákok a balatoni Kilián-telepen és a Duna-kanyarban — Leányfalu, illetve Verőcén — szállást és teljes ellátást kapnak az említett összegért. E szolgáltatásokon túl szervezett foglalkozásokat is rendeznek a fiatal vakációzóik számára.

Ugyancsak újdonság, hogy az ifjúsági kempingtáborokban 7 forintért éjszakázhatnak a középiskolások diákok, akiket sátor, vaságy és tisztasági ágynemű vár minden táborhelyen. A kereső fiatalok 13 forint ellenében tölthetnek el egy-egy éjszakát hasonló körülmények között Badacsonyan, Balatonszemesen, Akaliban, Siófokon, Sopronban, Szombathelyen, Harkányban és Miskolc-Tapolcán.

Az Expressz-irodától nyert értesüléseink szerint az egyéni jelentkezők 33 százalékos vasúti kedvezményben részesülnek, az ifjúsági csoportok pedig 50 százalékos utazási kedvezményt kaphatnak abban az esetben, ha tanárkísérővel keresik fel nyári üdüléstük színhelyét.

Még egy érdekesség: nemcsak a határon belül, de a határon kívül is várja a fiatal turistákat az Expressz faházak, sátras kempingtáborok. A felpanzós üdülőtelep a bolgár tengerparton nyitja meg kapuit, és igen jutányos összes ellenében még szervezett programot és tolmácsot is biztosít. A Magyarországról érkező fiatal világjáróknak.

A hazai, illetve bulgáriai üdülésre vágyó fiatalok a szegedi Expressz-irodában kérhetnek felvilágosítást, illetve iratkozhatnak fel a különböző táborok listáira.

Az alaptól a tetőig

Aki családi házat épít, vagy épített, birtokon belül csak akkor érzi magát igazán, ha becsukhatja maga mögött a kiskaput és ki nyithatja a lakás ajtaját. Csak hogy addig is sok gondot, nagy munkát vállal az magára, aki eljut a színes kenderrel teleaggatott zöld gally kútjához. Szeged lakásépítési programjának eddig is részét képezte a magánérőből és az OTP-kölcsönrel felkarolt családi ház-építési akció, sőt ezután, a július elsején életbe lépő lakásrendeletről még inkább. Lesz-e azonban hova építeni, van-e most is szabad telek eladó?

Hattyastelep, Ságváritelep és Mihálytelek fölött körözött. Tanulmányi szinten ugyanis előkészületben szerepel Ságváritelep és Mihálytelek között egy újabb zárt rendszerű település kialakítása. Kétszáz családnak mértek fel a parcellákat utcarendszerű és földszintes sorházak, kis- és nagytelkes családi házak építésére. Tizenhat új ház-helyet alakítanak ki Bak-tót és Petőfitelepet érintően az Acél és a Búzavirág utca közötti területen, az olajipar dolgozóinak szánva, kifejezetten „mini”-lakótelepi szerkezetben. A baktói kiskertekben további 105 családi ház-helyet telik ki a Népdal és a Vörös zászló utca szomszédságában. A város másik részén kihaladva, a Dorozsmai út északi oldalán a Matyérig terjedő területen 200 közepetelkes lakóháznak kell helyet adni úgy, hogy a további terjeszkedésnek is helyet biztosítsanak.

jószomszédi munkaerő, amelyet el lehet fogadni biztosítéknak és azt át lehet számítani például 20 ezer forintra rugó pénzre is. Az OTP ügyvitelében 8–10 nap alatt átfutnak — zömmel pártolólag, elenyésző elutasítással — a kölcsönkéresek. Arról határozatot, majd a TÚZEP-nek vagy az áfész-nak címelve hitellevelet kapnak a felek. Ezután már csak ki kell asni az alapot, szállítani a homokot, mészet, téglát, cementet, gerendát és minden más kelléket; kivitelezőt találni, kalákába állni és dolgozni a boldog beköltözésig. S ez az, ami várat magára akkor is, ha már megvan a telek, a pénz, van kivitelező, mert hiába a TÚZEP-nél kötött szerződés lobogtatása az anyagvásárlásra, ha nincs téglá, vasbeton gerenda és parketta.

LESZ-E SZABAD TELEK?

Felelhetünk rá tömören igennel, de részletezhetjük is a közelebbi és a távolabbi lehetőségeket — választott kérdéseinkre Tölgyesi Béla, a városi tanács építési és közlekedési osztályának vezetője. Megtudtuk tőle, hogy a baktói kiskertekben a tavaly kialakított újabb 46 telekből kettő vár még megvételre. Hattyastelepen 56 ház-helyet mértek ki 1970-ben és nyolcnak nincs még gazdája. Lehetséges, hogy e sorok megjelenésekor a még eladatlan telkek is gazdáira találjanak. Hol lesz viszont szabad telek ezután?

A kérdés nem érte váratlanul Tölgyesi Bélát, mert rögtön a várostérképre mutatott és ujjával először

VAN-E HOZZÁ PÉNZ ÉS HITEL?

Az I. kerületben jelenleg nincs kisajátítható terület családi házas telkeknek. Új-szegeden azonban az Odesza körütti a Radnóti utcáig, illetve a Szőregi útig szébben, rendezetebben és jobban ki lehetne használni a területi adottságokat. Különben is kész — többéves program keretében — Szeged belterületi módosítása a körtöltésen kívül eső városrészekre, s ennek kapcsán majd beépülnek a még taláható foghíjak. Családi házak építéséhez tehát volt, van és lesz telek. 1966-tól 1970-ig 756 családi házat építettek Szegeden, s ha a tervezett és felkínált lehetőségeket tekintjük, a további építkezésekhez is meglesznek az alapfeltételek. S van-e ehhez pénzük, anyagi erejük a családoknak?

Hegyi Juliának, az OTP Csongrád megyei fiókja vezetőhelyettesének véleménye szerint: igen. Ügyforgalmuknak ideai adatai szerint május második feléig mintegy 350 családi ház építéséhez adtak kölcsönt az előírt feltételek alapján. Július 1-től azonban az eddigieknél előnyösebb kedvezményt élvezhetnek az építetők. Szegeden és a kiemelt községekben maximálisan 80 ezer forintot kaphatnak kölcsön az OTP-felek családi ház építésére. Az összeg 50 százaléka 2, a másik felét 6 százalékos kamatra kapják 25 évi törlesztésre. Nem kiemelt helységben építkezőknek családi házhoz 70 ezer forint az OTP segítsége, az előbbivel azonos megosztású kamatteltételekkel. Természetesen mindkét esetben rendelkeznie kell az építkeznek a leendő családi ház értékének felével, amelynek ösztetevője készpénz, építési anyag, további a kivitelező mellett olyan bizonyított családi, rokoni, baráti,

HIÁNYCIKK A TÉGLA

Min-den más építési anyag-gal viszonylag jól állunk, csak téglával nem, pedig a tavalyi 80 millióval szemben idén 108 millió darab a rendelésünk — tájékoztató dr. Békési József, a TÚZEP áruforgalmi osztályának vezetője. Ez a téglamennyiség januártól december végéig esedékes a TÚZEP-nek, amely üzleti kapcsolatban áll Csongrád, Bács-Kiskun, Békés, Szolnok, Tolna és Baranya megyei taglágákkal és még vagy száz más termék készítőjével, szállítóival. Az építési anyagok nagyobbik részét azonnal, kevés ráterítással, várakozással elviheti a TÚZEP-től az építelő. Téglához jutni nagyobb a vá-rakozás. Annak kell pedig a téglá, aki már a nyáron építkezni. Érthető, hogy a belvíztől leomlott, vagy lakhatatlanná rongálódott házak újjáépítése elsőbbséget élvez az anyagellátásban is. Csak utána jöhetnek sorba azok, akiket nem a hirtelen támadt kényszerűség készít családi házat építeni, mert valahol most is laknak, ha szorosan, ha nem megfelelő körülmények között is.

Csak hogy a magánépítetők is, igényesebbek már, mint akár öt, vagy tíz évvel ezelőtt. Inkább várnak a rakozásnak, hogy parkettát legyen a lakás és ne hajópádloval borított, amelyből viszont van elegendő. „Ha már csináljuk, legyen az a ház szép és időtállóan erős” — mondogatják, pedig az úgynevezett betonszerkezetű mennyezeti részek lezárásához szükséges elemeket a többszintes házakhoz tartogatja és adja elsősorban a TÚZEP. Az ügyfelek azonban erre is inkább várnak, hátha rájuk mosolyog a szerencse. A téglá azonban mindenképpen elsőrendű és nélkülözhetetlen építési anyag. Enélkül nem lehet egy kapavágást sem tenni, mert milyen bosszúság az, amikor csak „csurran-csöpög” a téglá, s félbe kell hagyni a munkát, várni, ki-lincselni, szaladgálni, míg csak fönt nincs a tető.

di Feren

Ár- és belvizes házak újjáépítése

Algyői házak című riportunkra levelben válaszolt az érintett Csongrád megyei Tanács Építőipari Vállalat igazgatója, Török István. Levelében felsorolja azokat a nehézségeket, amely vállalat elé tornyosultak a rendkívül feladatként jelentkezett árvizes házak építése kapcsán. Anyaghiány és munkaerőhiány egyaránt nehezítette munkájukat. Igértet tett azonban, hogy a vállalt határidőt Algyón tartani fogják. Cikkünk megírása és megjelenése között időben, május 31-én már átadtak teljesen kész állapotban 6 házat, június 16-án 17 család veheti birtokába a házat, ezt követően kéthetenként 8–10 újabb épületet tudnak befejezni. Terveik szerint a kérdéses házaknak több mint felét határidő előtt át tudják adni. A minőség panaszok megszüntetésére, az esetleges építési hibák kijavítására megtették a szükséges intézkedéseket.

Az algyői 48 házon kívül Mindszentben, Váshelyen, Szentesen és Csongrádon is épít árvizes, illetve belvizes házakat a tanács építőipari

vállalat, ezek közül a levél tanúsága szerint június 10-én Mindszentben is megkezdtek az új házak átadását.

Az igazgató levelének utolsó mondata így hangzik: „Az algyői árvizes házak kivitelezésének fontosságát érezzük, kötelességünknek tartjuk szerződéses vállalásaink teljesítését.”

Magyar delegáció a Váme gyüttműködési Tanács ülésén

A Váme gyüttműködési Tanács 37. és 38. ülését 65 tagállam részvételével Bécsben rendezte. A penteken késő délután befejeződött több napos tanácskozáson a magyar delegációt dr. Terpitkó András, a Vám- és Pénzügy-ország országos parancsnoka vezette.

A bécsi ülésen a tanács napirendjén három fő téma megtárgyalása szerepelt. Az áruk konténerekben történő nemzetközi tranzitszállításáról szóló váme gyezményről,

a légi úton érkező utasoknak a kétfolyosós rendszeren alapuló egyszerűsített vámenőrzéséről, valamint a kábítószerekkel folytatott csempészet adatszéréről dolgozott ki a tanács ajánlásokat. Ezeket megküldik a 114 tagállamnak, s azok majd nyilatkoznak az ajánlások elfogadásáról.

A pénteki záróülésen újjá-választották a tanács vezetését. Ismét a svéd J. Eriksson lett a tanács elnöke.

tek azonban még nem egészen kiforrottak. Legtöbb helyen a részesedési alaphoz körülbelül a felét bérárral, a másik felét különféle mutatók teljesítéséhez kötve, differenciáltan igyekeznek szét osztani. A bérárral-szétosztás az egyenlősdi elvét erősíti, a különböző feltételekhez kötött nyereségelosztás pedig pontatlan. Nem kielégítően működik például a Minőség Cípgyár anyagi érdekeltiségi rendszere, mert a gyáregység termelékenységi tervet kap évenként, de sajnos, e mutatók teljesítése és a bérfejlesztési lehetőségek között nincs összefüggés. Nyilvánvaló, ez korlátozza az anyagi ösztönzés és érdekeltiség kibontakozását. A nem megfelelő módszerek úgy is visszaütnek, hogy a partszervezetek csak nehezen tudnak eredményes politikai tevékenységet kifejteni. Ilyen körülmények között ugyanis nehezen érvelhetnek azzal, hogy ha ezt és ezt a munkát elvégzi a kollektíva, akkor anyagilag ennyivel és ennyivel jár jobban. Ezért húzta alá nyomtatékosan a pártbizottság, hogy erőteljesebben kell törekedni a hatékonyabb ösztönző módszerek kialakítására.

A gyárakban mutatkozó munkaerő-problémák megoldása a gépesítést igényli, ezért egyre általánosabb az a nézet, hogy a termelékenységet csak rekonstrukció révén lehet javítani. Jelenlegi jövedelemszabályozási rendszerünk elsősorban olyan beruházásokra ösztönöz, amelyek a termelést növelik és nyereségemelésével párosulnak, kevésbé serkent azonban olyan befektetésekre, amelyekkel munkaerőt lehet megtakarítani. A jelenlegi szabályozó-rendszerben a termelési eszközök költségei, adóterhei túlzottan magasak az élő munka költségeihez viszonyítva, pedig Szegeden a gyárak többségében gépi beruházásokkal jelentős számú munkaerőt lehetne felszabadítani, ami enyhítené a feszültséget, s elő-mozdítaná a dinamikus fejlődés

ágazatok munkaerő-szükségleteinek kielégítését. Természetesen nem tudunk mindenütt költséges beruházásokkal operálni. Nagyon helytálló az a megállapítás, hogy tökéletesebb szervezéssel, a rendelkezésre álló erők és eszközök ésszerűbb kihasználásával rengeteg probléma megoldható lenne.

Több helyen a szükségesnél nagyobb létszámmal oldatták meg a plusz-feladatokat, megelégedve a belső tartalékok feltárással. A vállalatok vetélkedése a minél több munkáskéz megcserezéséért, számos esetben indokolatlanul nagyfokú vándorláshoz, ki-beleépítéshez vezetett. A gumigyárban például 1970 első felében 198 dolgozót vettek fel, ugyanakkor kilépett 282; az újszegedi kenderfonóban ugyanebben az időszakban belépett 173, eltávozott 289 ember. Egyes vállalatoknál túlzott mértékben vettek fel alacsony bérű dolgozókat a bérszínvonal „karbantartása” végett, ami nyilvánvalóan a termelékenység, csökkenését vonta maga után. A vállalatoknak nagy gondot kell fordítaniuk a hatékonyságot előmozdító műszaki fejlesztési és belső szervezési intézkedésekre, végső soron az egy főre jutó nyereség növelésére, mert ez teszi lehetővé a jelentősebb bérfejlesztést. Bátorabb bérfejlesztési politikát kellene folytatni mindenütt ahhoz, hogy megvalósuljon a IV. ötéves terv azon irányelve is, amely az egy keresőre jutó reálbér 16–18 százalékos növelését irányozza elő.

Miközben tehát nyomtatékosan alá-húzza a Szeged városi pártbizottság, hogy az 1968. január elsején elkezdődött gazdasági reform a korábbi gyakorlatnál jobban összehangolja az egyéni, a vállalati és az össznépi érdekeket, s a gazdasági növekedés útja e rendkívül meggyorsult, fel-hívta a figyelmet egész sor negatívumra is. A partszervezetek magától

értetődő kötelességüknek tartották, hogy figyelemmel kísérjék a változásokat, a felvetődő problémákat és a politikai munka eszközeivel elősegítsék azok megoldását. A kommunis-ták a kezdeti bizonytalanság után felismerték, milyen fontos feladat hárul a partszervezetekre, ezért egyre növekvő önállósággal és határozottsággal végezték gazdaságszervező munkájukat. Fokozatosan bebizonyították, hogy a hangsúlyozott egyszemélyi vezetés nem csorbíthatja az üzemi demokrácia elért színvonalát. Helyesen kihasználva az is, hogy a pártmunkások mind gyakrabban vizsgálják közgazdasági szemszögből is a helyzetet, és a vállalati pártbizottságok évente megvitatják a gazdaságpolitikai tennivalókat. A gazdaságpolitikai célkitűzések ugyanis megszabják azokat a pártellenőrzési mód-szereket, amelyek elengedhetetlenek a reform állandó tökéletesítéséhez.

Az elmúlt három esztendő tapasztalatai alapján megállapítható, hogy a gazdaságvezetők többsége az új körülmények között is megállta a helyét, sőt jelentősen hozzájárultak a reform sikeréhez. Munkájuk azonban nem lesz könnyebb a jövőben sem. A nehézségek arra figyelmeztetnek, hogy felül kellene vizsgálni a központok és a gyáregységek közötti hatásköröket, s esetleg megnevezni, milyen lehetőségei vannak a decentralizálásnak. Szükséges lenne továbbfejleszteni a vállalati belső elszámolás rendjét, az anyagi ösztönzés rendszerét. Úgy látszik, a legújabb közgazdasági intézkedések sem ösztönöznek eléggé a létszám csökkentésére, és ennek következtében a termelékenység növelésére. A gazdasági vezetők, a kommunis-tákra vár min-denekelőtt, hogy elhárítsák a hatékony gazdasági akadályait és meg-teremtsek a szükséges feltételeit.

E. N. L.